

We Lwowie, dnia 10. lipca 1905.

Aleg 357

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie przeznaczenia funduszu ś. p. Xawerego Polanowskiego na rzecz szkoły ludowej w Równi.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm petycję współwłaścicieli dóbr Równi w sprawie użycia funduszków przez ś. p. Xawerego Polanowskiego dla szkoły ludowej w Równi przeznaczonych, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesji sejmowej.

Petycja zawiera prośbę, aby z funduszu aktem donacyi z 30. listopada 1848 przez ś. p. Xawerego Polanowskiego na założenie szkoły w Równi przeznaczonego, odsetki na rosłe i do tej pory fruktyfikowane użyte zostały przedewszystkiem na pokrycie kosztów budowy szkoły ludowej w Równi, dalej, aby kapitał zakładowy wraz z ewentualną resztą odsetków stanowił nadal wyłączną własność szkoły ludowej w Równi, a dochody z niego płynące były używane corocznie na pokrycie rzeczowych potrzeb tej szkoły, wreszcie aby strony interesowane t. j. obszar dworski i gmina w Równi konkurowały do wydatków rzeczowych i kosztów budowy tylko o tyle, o ileby wydatki te z dochodów powyższego funduszu nie mogły być pokryte.

Według aktów udzielonych Wydziałowi krajowemu przez c. k. Radę szkolną krajową, sprawa ta przedstawia się, jak następuje:

Aktem donacyi z dnia 30. listopada 1848 przeznaczył ówczesny właściciel dóbr Równi, ś. p. Xawery Polanowski sumę 358 zł 17¹/₂ kr. m. k. na rzecz szkoły ludowej w Równi.

Mimo ścisłych poszukiwań zarządzonych przez Radę szkolną krajową, nie udało się dotychczas odszukać ani oryginalnego dokumentu donacyi ani nawet kopii tego dokumentu, a w braku autentycznego tekstu niepodobna stwierdzić, czyli donacya zawierała bliższe określenie celu, na jaki darowany kapitał miał być użyty. Ze znajdujących się w aktach śladów wnosić można jedynie, że donacya powyższa przeznaczoną była prawdopodobnie na założenie szkoły w Równi. I tak w piśmie c. k. Urzędu obwodowego w Sankoku z dnia 4. kwietnia 1850 l. 16.413 zawarte jest podziękowanie dla fundatora „za znamienity dar, jaki dokumentem z 30. listopada 1848 ofiarował na założenie szkoły ludowej w Równi“, zaś w sprawozdaniu lwowskiej c. k. Izby obrachunkowej z 3. lipca 1864 l. 7.701 jest wzmianka, z której wysnuć można wniosek, że kapitał wspomniany przeznaczony był na założenie wspomnianej szkoły.

Kwestya przeznaczenia funduszu z donacji ś. p. Xaw. Polanowskiego pochodzącego stała się aktualną dopiero w chwili, gdy rozpoczęła się akcyja w celu założenia szkoły w Równi i wtedy strona najbardziej interesowana t. j. sama gmina Równia rozstrzygnęła ją na własną niekorzyść. Przy rozprawach konkurencyjnych, przeprowadzonych w latach 1884 i 1888 w c. k. Starostwie w Lisku w sprawie założenia szkoły w Równi, oświadczyli bowiem reprezentanci tej gminy do protokołów z 27. marca 1884 i z 30. kwietnia 1888, że zgadzają się, aby odsetki od kapitału pochodzącego z donacji ś. p. Xawerego Polanowskiego były używane na płacę nauczyciela szkoły w Równi. Na tej podstawie c. k. Rada szkolna krajowa w orzeczeniu z dnia 22. września 1888 l. 10.136 organizującą szkołę w Równi, a następnie w orzeczeniu z 4. grudnia 1894 l. 27.219 przeznaczyła dochody z obligacyj na rzecz szkoły w Równi zastrzeżonych, w nominalnej wartości 2300 zł. w. a., na częściowe pokrycie płacy nauczyciela szkoły. Orzeczenia te urosły w moc prawa i na ich podstawie dochody z tego kapitału wpływały począwszy od 1. września 1889 do funduszu szkolnego okręgowego, zaś od r. 1894 do funduszu szkolnego krajowego. Obecny stan tego funduszu, przechowanego w Wydziale krajowym, wynosi 4765 K 70 h. z dochodem rocznym w kwocie około 190 K.

Budowa szkoły w Równi z powodu wielkiego ubóstwa gminy bardzo długo się przewlekła i dopiero w r. 1903 została o tyle ukończoną, że szkoła począwszy od 1. października 1903 mogła wejść w życie. Koszta budowy wynoszą blisko 4300 K., z czego około 3500 K. pokryli mieszkańcy gminy. Budynek szkolny, zbudowany z drzewa wymaga jednak jeszcze znacznych nakładów, którym uboga gmina sprostać nie jest w stanie.

Z przedstawionego stanu rzeczy okazuje się, że niema prawnego uzasadnienia żądanie petycji, aby kapitału darowanego przez ś. p. Xawerego Polanowskiego wraz z całym przyrostem dotychczasowym użyto przedewszystkiem na pokrycie kosztów budowy szkoły w Równi, dochody zaś z pozostałej reszty tego kapitału przeznaczono nadal na rzeczowe potrzeby tej szkoły. Z drugiej strony trudno zaprzeczyć, że za pewnem uwzględnieniem tej petycji w drodze łaski przemawiają niektóre ważne okoliczności. Przedewszystkiem niedająca się usunąć wątpliwość co do celu, na jaki donacya ta została przeznaczoną, dalej fakt, że uboga gmina znaczne stosunkowo koszta budowy szkoły poniosła przeważnie z własnych funduszków, wreszcie okoliczność, że fundusze szkolne, okręgowy i krajowy pobierały dochody z tego funduszu już od r. 1889, podczas gdy szkoła dopiero od r. 1902/04 weszła w życie. Wszystkie te okoliczności tudzież wzgląd na wielkie ubóstwo gminy, która nadzwyczajnym wydatkom na dokończenie i większe restauracye budynku szkolnego z trudnością tylko podołałaby mogła, skłaniają Wydział krajowy do przedstawienia W. Sejmowi wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Kapitał pochodzący z zapisu ś. p. Xawerego Polanowskiego na rzecz szkoły w Równi przechowany w Wydziale krajowym, ulokowany w papierach wartościowych nominalnej wartości 4.700 K. i w księżeczce Banku krajowego na 65 K. 70 h. razem w sumie 4765 K. 70 h. przekazuje Sejm na własność funduszowi szkolnemu miejscowemu w Równi z tem przeznaczeniem, że dochody z tego kapitału począwszy od r. 1903 mają być używane na pokrywanie nadzwyczajnych wydatków na budynek szkolny w Równi, określonych w Art. 9. ustawy krajowej z 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kr.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński
Członek Wydziału krajowego.